

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

Állam- és Jogtudományi Kar

Tudományos munkásságot összefoglaló habilitációs tézisek

Görög Márta

**Szeged
2013.**

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok	3
Tudományos munkásság összefoglalása	5
I. Személyhez fűződő jogok védelme	6
I.1. MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj	6
I.2. „Az ember a Polgári Törvénykönyvben és a médiajogban - a személyiség és jogi védelme” című kutatási program	13
II. Szellemi alkotások joga	14
II. 1. A know-how jogi védelmének alapvető kérdései	14
II. 2. Kereskedelmi név	25
Felhasznált szakirodalom jegyzéke	27
Előadói, további tudományos teljesítmény	29
Publikációs jegyzék hazai és nemzetközi független hivatkozásokkal	33

Bevezető gondolatok

A magánjog által védelmezni kíván mellérendelt viszonyok szabályozásában, szabályozási mechanizmusában jelentős mértékű eltolódás figyelhető meg az elmúlt években, évtizedekben, mely eltolódás számos egymásra ható körülmény eredménye. Ezt az „eltolódást” mi sem jelzi jobban, minthogy az új Polgári Törvénykönyv Szakértői Javaslatára kifejezetten rögzíti, hogy elsősorban a vagyoni forgalom viszonyainak jogi kereteit fekteti le.¹ A XXI. században újra a vagyoni viszonyok kerültek/kerülnek a szabályozás előterébe, a vagyoni viszonyok hatják át és rendezik társadalmunkat, s ez a jelenlegi gazdasági válság időszakában még inkább szembetűnő és érezhető. A személyi viszonyok, azok szabályozása mintegy háttérbe szorul annak ellenére, hogy *Sólyom László* a II. világháborút követő időszaktól kezdődően a személyiségi új jogok fellendüléséről értekezett.² Az információs társadalom beköszöntö a személyiségi jog újabb fellendülésének nyitott utat. Egyre növekszik a távolság a jogsértő és a sérelmet szenvedett személy között, az internet és a média révén az esetek jelentős részében már személyes kapcsolat sem áll fenn köztük, „elszemélytelenednek” a jogsértések. Ez az európai jogi kultúráktól a személyiségvédelem területén hatékonyabb beavatkozást követel meg.

A személyiségi jog fellendülésének egyes időszakai többé-kevésbé egybeesnek a szellemi alkotások joga,³ szellemi tulajdonjog⁴ fellendülésének egyes időszakaival. A

¹ Vékás Lajos: Általános indoklás In: Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez (szerk.: Vékás Lajos) Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2008., 56. o.

² Sólyom László: A személyiségi jogok elmélete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1983., 317. o.

³ A jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv fogalomhasználata alapján. 1959. évi IV. törvény Második rész, VII. fejezet

második világháborús fegyverkezés, az atombomba újabb megvilágításba helyezte az innovációt, s annak megítélését. Az innovatív megoldások, azok átadása más „területen” is éreztette hatását. Jól szemlélteti ezt Japán II. világháborút követő „innovációs politikája”, melynek keretében több ezer know-how licencszerződést kötött külföldi partnerekkel gazdasága talpra állítása érdekében. A szellemi tulajdon II. világháború utáni fellendülése az európai gazdasági fejlődésnek is sajátja volt. Az Európai Unió – a szellemi tulajdonjog fellendülésének újabb szakaszában – a világgazdasági válságból való kilábalás lehetséges eszközeként tekint az innovációra. Az innováció az Európa 2020 stratégia központi eleme, az Innovatív Unió címet viselő⁵ kiemelt kezdeményezés szerint (is) az innováció finanszírozásának fejlesztése az európai gazdasági teljesítmény javításának szükséges feltétele.⁶

Kutatásaim a személyi viszonyok e két nagy részterületét: a személyhez fűződő jogokat, illetve a szellemi tulajdonjog területét érintik. A doktori fokozat megszerzése óta eltelt időszakra vetített tudományos munkásságom e két témakör körébe vonható. Mindennek figyelembevételével a doktori fokozat megszerzésének időpontja utáni tudományos munkásságom megjelenítésére alapvetően e kettős felosztás szerint kerül sor.

⁴ A jelenleg uralkodó felfogás többnyire a szellemi tulajdon terminológiát alkalmazza különös tekintettel a nemzetközi egyezmények, Európai Unió szabályozási háttér fogalomhasználatára, nemzetközi szervezetek elnevezésére.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, és a Régiók Bizottságának. Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezése: Innovatív Unió. COM(2010)546 végleges, Brüsszel, 2010. 10. 6. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0546:FIN:hu:PDF> (Utolsó letöltés: 2013. szeptember 2.)

⁶ A Bizottság a kutatás-fejlesztési és innovációs közösségi keretrendszer [A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás közösségi keretrendszere (HL C 323., 2006.12.30., 1–26. o.)] alapján 2010-ben 12 támogatási programot hagyott jóvá összesen 5 milliárd EUR értékben, és egy további ügyben hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról döntött, amelyet később visszavontak. Az említett intézkedések közül öt K+F program, négy innovációs és másik négy pedig vegyes program volt.

Tudományos munkásság összefoglalása

A doktori fokozat megszerzését megelőző időszakban szűkebb kutatási területemhez a személyiségi jog vizsgálata tartozott, doktori értekezésemben elsődlegesen a post mortem személyiségi értékeket és azok védelmének magánjogi eszközeit vizsgáltam.

2008-ban megjelent könyvemben⁷ a személyiségi értékek védelmével nehezen összeegyeztethetőnek véltem⁸ az ügyész, mint (különös) kegyeleti jogosult keresetindítási joga kapcsán támasztott jogszabályi feltételeket. A jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv (1959. évi IV. törvény, Továbbiakban: Ptk.) az ügyészt akkor ruházza fel keresetindítási jogosultsággal, „ha a meghalt személy (megszűnt jogi személy) jó hírnevét sértő magatartás közérdekbe ütközik (...)”.⁹ Ez a megfogalmazás indokolatlanul szűkíti a védelemben részesítendő személyiségi értékek körét a jóhírnév védelmére. Ennek figyelembevétele mellett könyvemben az ügyész keresetindítási jogosultsága kapcsán javaslatot fogalmaztam meg. Az új Polgári Törvénykönyv kodifikációs folyamata során a Szakértői Javaslat hasonló álláspontra helyezkedve elvetette az ügyész keresetindítási jogosultságának jelenleg hatályos Ptk. szabályozása szerinti szűkítését.¹⁰ Az új Ptk. által 2014. március 15. napjától hatályosan bevezetésre kerülő sérelemdíj jogintézménye kapcsán Vékás Lajos a Jogtudományi Közlöny új Polgári Törvénykönyv kapcsán indított tanulmánysorozatát indító tanulmányához fűzött egyik lábjegyzetében Petrik Ferenc, Boytha György és Vékás Lajos tanulmányai mellett a Ptk. megoldása elméleti előkészítéseként értékelte egyik tanulmányomat.¹¹

⁷ A kegyeleti jog és a nem vagyoni kártérítés, Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, Szeged, 2008.

⁸ Ugyanez az álláspontom már egy 2005-ben publikált tanulmányomban is megjelent. Lásd: A kegyeleti jog gyakorlásának jogosultjairól és az érvényesíthetőség időbeli korlátjairól, Polgári Jogi Kodifikáció, 2005. VII. évfolyam 2. szám, 15-20. o.

⁹ Ptk. 85. § (3) bek. A jóhírnév írásmódja eltér a Ptk. egyes szakaszhelyei vonatkozásában. Az idézett szakaszhely két szóba szedetten, a jóhírnév védelmét deklaráló, Ptk. 78.§ egy szóba szedetten írja. Ez utóbbira figyelemmel a jóhírnév terminust egy szóba szedve alkalmazom a továbbiakban.

¹⁰ „A hatályos joghoz képest az eltérés az, hogy az ügyész a közérdek sérelme esetén keresetindítási jogát nemcsak az elhunyt jóhírnevét sértő cselekmények esetén gyakorolhatja, hanem más kegyeletsértő magatartások miatt is.” Székely László: Személyhez fűződő jogok In: Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez (szerk.: Vékás Lajos) Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft, Budapest, 2008., 169. o.; A 2013. évi V. törvény eltekint az ügyész keresetindítási joggal való felruházásától. Lásd: 2:50. § és 2:54. § (4) bek.

¹¹ Vékás Lajos: Az új Polgári Törvénykönyvről In: Jogtudományi Közlöny, 2013. 5. szám, 232. o. 29. lábjegyzet

I. Személyhez fűződő jogok védelme

I.1. MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (2009-2012)

A személyiség, személyiségi jog körülírása lehetetlen küldetés. Még ha a lényege nem is fogható fel, lényegi jellemző jegyeit jogi környezetben nehezen tudjuk „megragadni”, vitathatatlanul felismerjük e jegyeket, ha a személyiségi jog sérelme bekövetkezik. Ezért a Magyar Tudományos Akadémia által meghirdetett Bolyai János Kutatási Ösztöndíj elnyerése iránt kiírt felhívásra benyújtott pályázatomban a hangsúlyt *modus vivendi*ként az immateriális elégtételre helyeztem.

Az egységes európai magánjog a személyhez fűződő jogok oltalmazása, az immateriális javak védelme kapcsán különösen a kontinentális jog nyújtotta megoldás alapvető jellemzői feltárása segítségével szabályozási javaslatokat igényel. Kutatásom elsődleges célkitűzése annak felmérése volt, hogy az egyes kontinentális jogi kultúrákban miként nyer szabályozást az elégtétel, mi tekinthető jogalapjának, milyen esetekben, milyen ok-okozati összefüggés alapján ítélnék meg elégtételt, s ki tekinthető az igényérvényesítés jogosultjának, különös tekintettel a halált eredményező jogsértésekre.

Második célkitűzésem a Polgári Törvénykönyv rekodifikációs munkálataival, az elkészült törvényjavaslattal, a majdan hatályba lépő új Ptk-val mutatott összefüggést. A kodifikáció eredményeként az új Polgári Törvénykönyv a személyhez fűződő jogok megsértésének pénzbeli elégtételként történő közvetett kompenzációjaként bevezeti a sérelemdíj jogintézményét.¹² A törvény, a T/7971. törvényjavaslat, illetve a Szakértői Javaslat a sérelemdíj némely jogintézményi jellemzője tekintetében szűkszavúnak mutatkozik, a bírósági jogalkalmazási gyakorlatra bízva a jogintézmény teljes karakterének kialakítását. A magyar elégtétel számos esetben mutat hasonló és eltérő jellemzőket az általam vizsgált jogi kultúrákkal.

¹² 2:52. § [Sérelemdíj]

Kutatásom során a személyiségi jogot érő jogsértések esetén alkalmazott immateriális elégtétel szabályozási tendenciáinak olyan transzparens vizsgálatát, egységesítési szándéokra törekvő iránymutatások kidolgozását fogalmaztam meg, mely alkalmas az új Polgári Törvénykönyvben szabályozásra kerülő sérelemdíj kapcsán megnyíló jogalkalmazási gyakorlat támogatására is.

A kutatás három éve alatt a munkatervben megjelölt ütemezés szerint dolgoztam fel a primer külföldi, illetve magyar szakirodalmat, illetve az ECTIL¹³ által szervezett konferenciák segítségével megismertem az Európai Unió valamennyi tagállamának immateriális elégtételre irányuló szabályozását, hatályos judikatúráját.

A Polgári Törvénykönyv az ösztöndíj teljes idején zajló, s a sérelemdíj intézményét érintően is változó kodifikációs szándékaira figyelemmel¹⁴ kutatásaim súlypontját a kontinentális személyiségvédelmet meghatározó jogelmélet, illetve jogalkalmazási gyakorlat összehasonlító jogi eszközökkel történő vizsgálatára helyeztem.

Kutatásom disszeminált, legfontosabb tudományos eredményei különösen az alábbiak szerint foglalhatóak össze:

1. A kontinentális jogfejlődés szempontjából az általános személyiségi jog megjelenését eredményező ún. Bismarck jogeset¹⁵ indította el azt a folyamatot, amely az általam vizsgált német, osztrák, svájci, lengyel jogban egyaránt az általános személyiségi jog emancipációjához vezetett. Ezen külföldi jogi megoldások terminus technicusá egységesnek tekinthető, nem alkalmazza a magyar jog sajátjaként is tekinthető személyiségi jog, személyhez fűződő jog terminus technicus „párosítást”. A magyar jogirodalomban, jogalkalmazási gyakorlatban e két fogalom sokszor összemosódni látszik. Kutatási munkatervemben – Sólyom László, illetve az uralkodó jogelméleti felfogás alapján – a személyiségi jogok terminust alkalmaztam. A személyiségi jog, illetve személyhez fűződő jogok külön jogintézményének hangsúlyozása mellett kutatásom eredményeként transzparenssé tettem személyiségi jogi felfogásomat, mely a **személyiségi jog immanens egységességét vallja. A személyiségi jog, miként maga az emberi személyiség egységes,**

¹³ European Centre of Tort and Insurance Law

¹⁴ A törvényjavaslatához kapcsolódó módosító indítványok a sérelemdíj jogintézményét sem hagyták érintetlenül. A módosító indítványok által érintett témakörökhöz lásd: Vékás Lajos: Bírálat és jobbító észrevételek az új Ptk. törvényjavaslatához (a zárószavazás előtt) In: Magyar Jog, 2013/1. szám, 1-7. o.

¹⁵ RGZ 45, 170

megbonthatatlan. Ekként nem az egyes személyiségi jogok, hanem a személyiség egyes vonatkozásainak, így például a név, jóhírnév vonatkozásában való elégtétellel történő védelemben részesítését helyeztem vizsgálatom tárgyává.

2. A védelemben részesítendő jogtárgy vonatkozásában az ösztöndíj időtartama alatt a Ptk. kodifikációja során jelentős hangsúlyt kapott a **magánélet védelme**. E személyiségi jogi vonatkozás magánszférához való joghoz képesti terminusában, jogintézményi jellemzőiben mutakozó dogmatikai megalapozására tettem kísérletet.¹⁶ Feltártam a magánélet védelméhez való jogi integráló jellemzőjét, s megjelenítettem az egyes külföldi jogok szféra-teóriáit.

3. Bármennyire statikusnak érezhető a személyiségi jog, természetét tekintve sokkal inkább dinamikus. Dinamizmusa tetten érhető a közszereplők,¹⁷ kortörténet szereplői¹⁸ magánéletének védelmezésében, a médiasérelmek generálta magánjogi válaszokban,¹⁹ illetve a személyiségi jog, az általános személyiségi jog vagyoni értékűségének megjelenésében.²⁰ E vagyoni értékűség az, amely sokszor épp maga „váltja ki” a médiasérelmeket, hiszen valamely közszereplőről hozzájárulása nélkül készített, s hozzájárulása nélkül megjelentetett képmás eredményezi az érintett személyiségi jogsérelmét. A **személyiségi jog vagyoni értékű természete** befolyással bír az alkalmazandó jogkövetkezményekre, köztük az elégtétel alkalmazására. E vagyoni értékűség az elégtétel alkalmazása mellett – összehasonlító jogi eszközökkel folytatott vizsgálódásaim eredményeként – felveti a licenciaszerződési analógia alkalmazásával licenciadíj fizetésének igényét.²¹

¹⁶ Lásd: A magánszféra védelmezése a magyar magánjogi kodifikációs jogalkotásban, In: 90 éves a szegedi jogászképzés, Szeged, 2013., 35-41. p.; A titok magánjogi megítélése c. könyvfejezet In: A know-how jogi védelmének alapvető kérdései (lektor: Faludi Gábor), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012., 47-51. o.

¹⁷ A jelenleg hatályos Ptk., jogelmélet, jogalkalmazási gyakorlat a közszereplő terminus technicussal operál.

¹⁸ A kortörténet szereplői terminus a kodifikáció során a Kodifikációs Főbizottság Javaslatában, s ennek nyomán a T/7971 törvényjavaslatban jelent meg. Korábban a német gyökerek megjelenítése mellet tanulmányaimban már utaltam e terminusra. Lásd: A kegyeleti jog és a nem vagyoni kártérítés, Pólay Elemér Alapítvány könyvtára, Szeged, 2008. IV. fejezet 2. cím

¹⁹ Lásd e téma kapcsán: Régi-új kihívások a személyiségi, személyhez fűződő jogi védelem előtt In: Javítandó s jobbítható elemek a Ptk. kodifikációjában (szerk.: Gondosné Pusztahelyi Réka, Juhász Ágnes), Novotni Alapítvány, Miskolc, 2012., 47-58. o.

²⁰ „Das allgemeine Persönlichkeitsrecht und seine besonderen Erscheinungsformen wie das Recht am eigenen Bild und das Namensrecht dienen dem Schutz nicht nur ideeller, sondern auch kommerzieller Interessen der Persönlichkeit” BGH 143, 214 Marlene

²¹ Lásd: Gondolatok a merchandising jelentéstartalmához, egyes típusaihoz In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, 2011. 6. (116.) évfolyam 3. szám, 19-30. o.; Jogi személy személyi értéke In: Jogtudományi Közlöny, 2011. november, 569-574. o.

4. Az európai jogi kultúrák egymástól különböző, de mégis egymással hasonlatos módon fejlődtek. Az egyes fejlődési utak különválása történeti, politikai, kulturális indokokkal magyarázhatóak ugyanakkor az egymáshoz tartozó utak, előbb-utóbb összeérnek. Ezen összeérést szolgálhatják a nemzetközi egyezmények, az Európai Unió jogalkotása, az európai bíróságok jogfejlesztő jogalkalmazási gyakorlata. Az általános személyiségi jog német története időben azonos keletkezésű a magyar személyiségi jog emancipációjának kezdetével. A Bismarck-jog eset Németországban a képmáshoz való jog elismeréséhez, a személyiség külső megnyilvánulásának védelmezéséhez vezetett az 1907-es törvény megalkotásával,²² Magyarországon a bírósági jogalkalmazási gyakorlat elismerte a személyiség általános védelmét,²³ melyet később a Magánjogi Törvényjavaslat deklarált.²⁴ A magyar immateriális elégtétel egy viszonylag hosszúra nyúlt – elsősorban politikai eredetű – kitérő után összeér a német fájdalomdíj eszméjével, a személyiségi jog megsértésének önálló szankciójává előlépve a kodifikációs deklaráció során.

Az egyes nemzeti jogok célkitűzése ugyanaz, a személyiség magánjogi védelmezésének minél hatékonyabbá tétele. Az alapvető különbséget az immateriális elégtétel „felfogása” eredményezi. Kártérítési színezetet nyerjen, avagy a személyiség védelmének önálló eszköze legyen. A kontinentális joghoz tartozó nemzeti jogok számosa már a jogintézmény elnevezésében – lásd a Schmerzensgeld,²⁵ Schmerzengeld,²⁶ Genugtuung²⁷ terminusokat - is kifejezésre juttatta szándékát. Az immateriális elégtétel természete kérdésében való állásfoglalás elkerülhetetlen a jogintézményi jellemzők kimunkálása során. Kutatásom eredményeként a **személyiségi jelleg primátusát** is kifejezésre juttató **sérelemdíj/fájdalomdíj felfogás** mellett tettem hitet. Az immateriális jogkövetkezmény sérelemdíj jellege fejezi ki magának az emancipálódott személyiségnek a védelmét.

5. A jelenleg meghatározó bírósági jogalkalmazási gyakorlat nem vagyoni kártérítés iránti igényt akkor ismer el és támogat, ha a felperes „bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez

²² Az 1907 január 9. napjától hatályos Kunsturheberrechtsgesetz

²³ Dezső Gyula ismertetése szerint erre első alkalommal a szegedi kir. ítélőtábla 1911.G.156. számú ítéletében került sor. In: Dezső Gyula: Az objectív kártérítés tana, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Budapest, 1917., 339. o.

²⁴ Mtj. 107. §

²⁵ Német megoldás.

²⁶ Osztrák megoldás.

²⁷ Svájci megoldás.

a nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt.”²⁸ Hiszen „a nem vagyoni kártérítés lényeges fogalmi eleme, hogy az egyénnek a társadalomhoz való kapcsolódásában jelentkezik valamilyen zavar vagy sérelem, amely hátrányosan befolyásolja az egyén életvitelét, önmegvalósítását.”²⁹ Mindez a Ptk. 355.§ (1) és (4) bekezdésében foglaltakból levezetetten jelentkezik: a kárért felelős személynek azt a kárpótlást vagy költséget kell megtérítenie, mely a károkozó körülmény folytán a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Azzal az állásponttal érték egyet, mely szerint az immateriális kártérítés iránti igény sikeres érvényesítéséhez elegendő a személyiségi jog – kegyeleti sérelem esetén a személyiségi érték – megsértésének, mint jogellenes magatartásának az igazolása. Ezen gondolat a kodifikáció sajátja is, mely nem teszi szükségessé sérelemdíj megfizetésére kötelezés esetén a sértett által elszenvedett hátrány igazolását.³⁰

Az immateriális jogkövetkezmény általam vallott természetének a sérelemdíj terminus, illetve károsult helyett a sérelmet szenvedett terminus felel meg. Hiszen valójában nem kártérítési felelősségi alakzatról, hanem a személyhez fűződő jogok, személyiségi jog, személyiségi értékek védelmét jelentő önálló jogkövetkezményről beszélhetünk, s kívánjuk annak jogintézményi jellemzőit feltárni.

²⁸ Legfelsőbb Bíróság Pfv. IV. 20 895/2000. Az ítélet indokolása szerint a bíróság a Ptk. 84.§ (1) bek. e) pontjában foglaltak alapján – a sérelmet szenvedett a polgári jogi felelősség szabályai alapján követelhet kártérítést – a Ptk. 339-360. § figyelembevételével jár el. (A bíróság erre hivatkozással állapította meg a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését. A jogerős döntést hozott másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes személyhez fűződő jogának megsértése miatt automatikusan igényt tarthat nem vagyoni kártérítésre.) Ugyanezen az állásponton lásd: Legfelsőbb Bíróság Pfv. IV. 20 755/1996.; EBH 2000.302., BH 2001.12., BH 2001. 110., BH 2002. 24.

²⁹ A hozzátartozói nem vagyoni kártérítés egyes kérdései c. előterjesztés, melyet a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 2008. április 28-i ülésén vitatott meg.

³⁰ Székely László: Személyhez fűződő jogok In: Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez (szerk.: Vékás Lajos) Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft, Budapest, 2008., 174. o.; Gárdos Péter szerkesztette Kézikönyv az új Polgári Törvénykönyvhöz, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató, Budapest, 2009., 161-162. o.; Ez az eltérő szemlélet természetesen – ha és amennyiben ez a kodifikációs szándék nem változik – merőben más jogalkalmazási gyakorlatot szül.

6. Különös hangsúlyt fektettem az **elégtétel funkció-analízisére**,³¹ hisz e kérdésben való tisztánlátás segíti és orientálhatja a jogalkalmazási gyakorlatot, különös tekintettel egy „speciális tényállásokra”, mint amilyen például a jogsértés okán fellépő azonnali/korai halál. A kontinentális jogban hagyományos elégtételi, illetve kompenzációs funkció mellett megjelent a prevenciós funkció önállósága, s ma már nem csupán az elégtételi funkció leple alatt jelentkezik. A prevenciós funkció ugyanakkor – miként azt a német, osztrák judikatúra vizsgálata jelzi – az elégtételi összegek más, elsősorban testi integritást érintő jogsértések esetén megítélt összegekhez képes aránytalanul kirívó összecsúszását eredményezték. Lévéen e funkció erőteljes médiásérelmekhez való kapcsolódására, szabályozási alternatívaként e tendenciának gátat szabó, az osztrák média sérelmek esetén látható gyakorlatot fogalmaztam meg, mely szabályozás maximalizálja a megítélhető fájdalomdíj összegét, s a „höchstpersönlicher Lebensbereich” sérelméhez köti azt.³²

7. Az immateriális elégtételt érvényesítő jogalkalmazók leggyakoribb problémája az **összecsúszás** kérdéskörében való állásfoglalás. Általam kimunkáltan az **egységesítésnek** azt a „megoldását” támogatom, mely a testi integritást, életet érő jogsértések esetén a sérelem intenzitásának százalékos megoszlása szerint tesz kísérletet az egységesítésre az adott tényállás konkrétumainak figyelembe vétele mellett.³³ Természetesen a személyiség egyedisége lehetetlenné teszi – véleményem szerint – egy merev, szigorú skála, sérelemdíj-mértékrendszer felállítását. A méltányosság ugyanakkor megköveteli, hogy a hasonló esetek hasonló/ugyanazon megítélés alá essenek.

8. A kodifikáció sérelemdíj felfogására figyelemmel hangsúlyt helyeztem a kodifikáció által szándékolt szabályozás összehasonlító jogi vizsgálatára. Ennek megfelelően kitértem – többek között – a **közrehatás, hozzátartozói elégtétel** más európai nemzeti jogokhoz kapcsolódó

³¹ Lásd: Az immateriális elégtétel újabb jelenségei mint a személyhez fűződő jogok dinamikájának „mércei” In: Európai jogi kultúra. Megújulás és hagyomány a magyar civilisztikában (szerk.: Fuglinszky Ádám, Klára Annamária), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012., 289-297. o.

³² Lásd: Régi-új kihívások a személyiségi, személyhez fűződő jogi védelem előtt In: Javítandó s jobbítható elemek a Ptk. kodifikációjában (szerk.: Gondosné Pusztahelyi Réka, Juhász Ágnes), Novotni Alapítvány, Miskolc, 2012., 47-58. o.; Az immateriális elégtétel európai tendenciái c. könyv (Kézirat)

³³ Lásd: Az immateriális elégtétel európai tendenciái c. könyv (Kézirat)

judikatúrájának elemzésére,³⁴ s ekként megoldási javaslatokat fogalmaztam meg a magyar jogalkalmazási gyakorlat számára.³⁵

Az immateriális kártérítés/elégtétel jogi természetének, funkciójának vizsgálata láthatóvá tette, egy ördögi kör veszi kezdetét: erkölcsi, személyiségi, pénzben ki nem fejezhető értékeink érdekként jelentkezve nyernek védelmet vagyoni jogkövetkezmény érvényesítésével. E vonatkozásban is él, hogy „A nagy körforgás végzi a maga igazságát.”³⁶ S az igazság a személyiségi jog abszolút szerkezetű jogviszony jellegében lakozik. E jogvédelem paradox módon képes hatni: értékeket, értéket kívánunk védelmezni érdekek megjelenítésével, érdek, anyagi érdek nyújtásával, kompenzálva az értéksérelmet. A személyiségi jog legújabb fellendülése idején mely jogkövetkezmény képes az anyagi érdeken kívül más olyan megfelelő kárpótlást nyújtani a személyiségi sérelmet szenvedett fél számára, amely inadekvát módon megfelelő kompenzációt nyújt? A helyreállíthatatlan helyreállíthatatlan marad. (De nem megfizethetetlen?) Jelenünkben az értékválságból való kilábalás egyik módja paradoxul a pénzbeli elégtétel alkalmazása (?).

A kutatási munkatervnek megfelelően kutatási eredményeimet publikációkban, tudományos konferencia előadások keretében jelenítettem meg. Összegzésüket majdan könyv formájában is meg szeretném tenni, melynek „gerince” jelenleg „Az immateriális elégtétel európai tendenciái” címmel kézirat formáját képezi.

Záró kutatási jelentésemet a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma 2012. november 28. napján megtartott ülésén **kiemelkedő minősítéssel fogadta el**, s kiemelkedő kutatói munkámért részemre 2013. június 26. napján **elismerő oklevelet adományozott**.

³⁴ Lásd: Régi-új kihívások a személyiségi, személyhez fűződő jogi védelem előtt In: Javítandó s jobbítható elemek a Ptk. kodifikációjában (szerk.: Gondosné Pusztahelyi Réka, Juhász Ágnes), Novotni Alapítvány, Miskolc, 2012., 47-58. o.

³⁵ Lásd: Az immateriális elégtétel európai tendenciái c. könyv (Kézirat)

³⁶ Szabó Dezső: Az elsodort falu, Debrecen, 1989., 429. o.

I. 2. „Az ember a Polgári Törvénykönyvben és a médiajogban - a személyiség és jogi védelme” című kutatási program

A Magyar Tudományos Akadémiai Bölcsészettudományi Kutatócsoport felkért tagjaként 2013. naptári évében „Az ember a Polgári Törvénykönyvben és a médiajogban - a személyiség és jogi védelme” című kutatási program keretében „A jóhírnév és becsület védelme – a szólás és médiaszabadság tükrében” c. kutatási téma keretében folytattam a személyhez fűződő jogok védelme körébe eső kutatásaimat. A kutatási terv szerint a kutatási részeredmények közlésén túlmenően a végső kutatási eredmények összegzésére és disszeminációjára 2014. év elején kerül sor.

II. Szellemi alkotások joga

II. 1. A know-how jogi védelmének alapvető kérdései

Bevezető gondolatok

A személyi viszonyok általam vizsgált másik nagy területét terminológiai sokszínűség jellemzi, mely nem csupán elnevezésében jelöl különbözőséget, hanem dogmatikai vonatkozásaiban is. E jogterület elnevezése alapvetően három terminusban ölt(ött) testet azzal, hogy e három terminus mögött két dogmatikai felfogás húzódik meg. A szellemi tulajdon³⁷, szellemi termék³⁸ elnevezésben elsősorban a védelmezni kívánt jogtárgy vagyoni

³⁷ A szellemi tulajdon elismerésére, s e terminus alkalmazására többek között lásd: Németh Gábor - Penyigey Krisztina: Az OECD innovációs országtanulmánya és a szellemi tulajdon védelme. In: Fehér könyv a szellemi tulajdon védelméről 2008-2009., Magyar Szabadalmi Hivatal, Budapest, 2009., többek között 134., 137., 139. o.; Bendzsel Miklós: Fátýoltánc a szabadalmi titok körül. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2006. február, 15. o.; Lessig, Lawrence: Szabad Kultúra - A kreativitás természete és jövője, Kiskapu Kiadó, Budapest, 2005., 237. o.; A Magyar Szabadalmi Hivatal észrevételei az új Polgári Törvénykönyv koncepciójára. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, elektronikus publikáció, 2002., április, 1. o. www.sztnh.gov.hu/kiadv/ipsz/200204/tanulmanyok.html?printable=1 (Utolsó letöltés: 2013. szeptember 2.); Ficsor Mihály: A szellemi tulajdon és a Ptk. (Észrevételek és javaslatok a polgári jogi kodifikációhoz). In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2001., 2. sz., 27-30. o.; Bacher Vilmos: A szellemi tulajdon védelme és a Ptk. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2000., 3. sz., 23-31. o.; Lontai Endre: A szellemi alkotások tulajdonjogi kérdései, különös tekintettel az iparjogvédelemre. In: Jogtudományi Közlöny, 1982. május, 412-419. o.; A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) preambuluma; Az új Polgári Törvénykönyv Koncepciója és tematikája, Első Könyv, Hetedik Rész, A szellemi alkotásokhoz és egyéb szellemi javakhoz fűződő jogok cím alatt a címben foglalt terminus, valamint a szöveges rész további tartalmát képező szellemi alkotás terminus ellenére.

³⁸ A szellemi termék kifejezés alkalmazására többek között lásd: Vékás Gusztáv: Iparjogvédelem. In: Lontai et al, 2008., 186. o.; Lontai Endre: A know-how, Ius Privatum, 2001., 183.; Németh Tünde: A know-how fogalma és szabályozása. In: Cég és Jog, 2000., 1. sz., 23. o.; Györfly István: A szellemi alkotások jogvédelme és a versenyjog. In: Gazdaság és Jog, 1999., 3-4., o.; Lontai Endre: Magyar polgári jog - Szellemi alkotások joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998., 131.; Gazda István - Kövesdi Dezső - Vida Sándor: Találmányok, szabadalmak: Műszaki alkotások jogvédelme és értékesítése, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1985., 232. o.; Mádi Csaba: Magyarország szellemi termék kereskedelme, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1980.; Troller, Alois: A know-how a jogban, MTESZ HNY., Budapest, 1975., 19. o.; Bobrovsky Jenő: Az iparjogvédelemmel összefüggő általános jogi ismeretek. In: Tasnádi Emil (szerk.), 1974., 20. o.; Szilvássy Zoltán: Műszaki szellemi termékek (találmányok, know-how-k) forgalma. In: Tasnádi Emil (szerk.): Iparjogvédelmi kézikönyv, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1974., 691-698. o.; Az új Polgári Törvénykönyv koncepciója, Harmadik rész: egyes szerződéstípusok, 5. A kizárólagos jogok

jellege nyer kifejezést. A szellemi termék terminus kapcsán megjelent a szakirodalomban olyan felfogás is, mely elvetette annak létjogosultságát, „mert éppen a dologi tulajdontól megkülönböztető ismérvet fedi el, nevezetesen azt, hogy a szellemi tulajdon nem dologi javakon áll fenn.”³⁹ A szellemi alkotás⁴⁰ terminusban a személyi jelleg manifesztálódik, s jut kifejeződésre.⁴¹ A jelenleg uralkodó jogalkalmazási gyakorlat, jogelmélet, illetve a nemzetközi egyezmények egyaránt a szellemi tulajdon terminusra támaszkodnak.⁴² A

tárgyát képező szellemi termékek felhasználásának engedélyezésére irányuló szerződések; Boytha György: Hol tart a tudásalapú társadalom? A XXI. század követelményei a képzés, az innováció és a szellemi termékek védelmének hazai és globális korszerűsítése terén. www.menszt.hu/content/download/.../BoythaENSZAKADEMIA.pdf (Utolsó letöltés: 2013. szeptember 2) 21. o.

³⁹ Ficsor Mihály: A szellemi tulajdon és a Ptk. (Észrevételek és javaslatok a polgári jogi kodifikációhoz). In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2001., 2. sz., 27. o.

⁴⁰ A szellemi alkotás kifejezés alkalmazására többek között lásd: Kardos Andrea - Szilágyi Dorottya: Szellemi alkotások büntetőjogi védelme - II. rész. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2012. február, 5-25. o.; Kardos Andrea - Szilágyi Dorottya: Szellemi alkotások büntetőjogi védelme - I. rész. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2011. december, 5-27. o.; Faludi Gábor: A licencia szerződés egyes nemzetközi magánjogi vonásai. In: Kisfaludi András (szerk.): LIBER AMICORUM Studia L. Vékás dedicata, Ünnepi dolgozatok Vékás Lajos tiszteletére, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2009., 128. o.; Lontai Endre - Faludi Gábor - Gyertyánfy Péter - Vékás Gusztáv: Magyar polgári jog - Szellemi alkotások joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2008.; Csécsy György: Magyar polgári jog – A szellemi alkotások joga, Novotni Kiadó, Miskolc, 2007.; Tattay Levente: A szellemi alkotások joga, Szent István Társulat, Budapest, 2007.; Kiss Károly: A know-how szellemi alkotás, de nem szabadalmi oltalommal védett találmány. In: Gazdaság és Jog, 2006., 10. sz., 25-26. o.; Menyhárd Attila: A know-how apportálhatósága. In: Bacher Vilmos: Emlékkönyv Lontai Endre egyetemi tanár tiszteletére, Budapest, 2005., 129. o.; Csécsy György: Iparjogvédelem Novotni professzor szemszögéből. In: In memoriam Novotni Zoltán, 2003., 60. o.; Lontai Endre: Szellemi alkotások Joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001.; Boytha György: A szellemi alkotások joga és az új Ptk. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2000., 3. sz., 13-23. o.; Györffy István: A szellemi alkotások jogvédelme és a versenyjog. In: Gazdaság és Jog, 1999., 6. sz., 3-6. o.; Bérczi Imre: A műszaki szellemi alkotások jelentősége, jogvédelme, jogharmonizációs feladatok. In: Emlékkönyv Dr. Szentpéteri István, Acta Jur. et Pol. Tom. XLIX. Szeged, 1996., 93-100. o.; Szarka Ernő (főszerk.), Vincze Attila (szerk.): Iparjogvédelmi kézikönyv, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1994., 443. o.; Világhy Miklós: A szellemi alkotások joga, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.; Lontai Endre: A licenciaszerződések alapvető kérdései, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978., többek között 119., 120. o.; Bobrovsky Jenő: Az iparjogvédelem fogalma, jelentősége és története. In: Krasznay Mihály (szerk.): Iparjogvédelmi ismeretek, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1968., 11. o.; A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény; Legfelsőbb Bíróság GK 52. számú állásfoglalása; BH 2001. 540.; Legfelsőbb Bíróság Pf. IV. 25.500/2001. (EBH 2003. 858.); Legfelsőbb Bíróság Cgf. II. 30 724/1990. (BH 1990. 476.); Legfelsőbb Bíróság Pfv. X. 20. 572/2004. (BH 2005. 209.); Legfelsőbb Bíróság Cgf. VII. 32.439/2000. (BH 2002. 193.); A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 13. § (2) bekezdés.; A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 319.§

⁴¹ A jelenleg hatályos magyar Polgári Törvénykönyv a szellemi alkotások fogalmával operál. Boytha György és Faludi Gábor véleménye szerint a jogvédelem nevesített tárgyainak bővülő köre miatt ma már nem a szellemi alkotások védelme az indokolt. Lásd: Boytha György - Faludi Gábor: Javaslat az új Ptk. szerzői jogi és iparjogvédelmi rendelkezéseire. In: Jogtudományi Közlöny, 2008. április, 172. o.

⁴² Mely felfogás primátusát kellőképp kifejezi a Magyar Szabadalmi Hivatal elnevezést 2012. január 1. napjával váltó Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnevezés is.; „A jogterület egységes felfogása

Kodifikációs Főbizottság e kérdésben nem kívánt állást foglalni, s a Második könyv Negyedik Részének címének a „Szerzői jog és iparjogvédelem” címet adta.

A személyiségi jog Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával feltárt vagyoni értékű természete más megvilágításba helyez(het)i e jogterület elnevezésére, illetve jellegének megítélésére irányuló egyes, jelenleg egymástól elszigetelten jelentkező álláspontokat. A személyiségi jog alapvetően a személyi jelleg kifejeződése. Egyes vonatkozásai – így különösen a név, képmás – körében jelentkezik a vagyoni értékűség elismerése. E vagyoni értékűség – az általam ismertek szerint – a kontinentális magánjogi jogirodalomban monografikus megjelenítésben elsőként Horst-Peter Götting elméleti distinkciójaként jelentkezett,⁴³ majd a licencia-analógia elismerésével a német judikatúra sajátjává vált.⁴⁴ Ezen felfogás a személyi jelleg vagyoni értékűségét jogalkalmazási gyakorlatban deklarálva *modus vivendi*-t kínál a szellemi alkotások jogterülete kapcsán vallott személyi, illetve vagyoni jelleget megkülönböztető elméleti tézisek számára. (A jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv terminus-használatára is figyelemmel e jogterületre a szellemi alkotások joga, szabályozási tárgyára a szellemi alkotás fogalmat alkalmazom a továbbiakban.)⁴⁵

A kutatás célkitűzése – elért eredmények

A szellemi alkotások, személyhez fűződő jogok terrénumába tartozó jogintézmények, illetve jellemzők vizsgálata során a Kutatóegyetemi Kiválósági Központ létrehozása a Szegedi

nem épülhet a „szellemi alkotás” fogalmára mint központi kategóriára; nem használható az iparjogvédelem, a szerzői jog és a szerzői joggal szomszédos jogok átfogó, együttes elnevezéseként a „szellemi alkotások joga” kifejezés. A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmát nem az e megjelölések mögött csupán esetlegesen meghúzódó (...) alkotó tevékenység alapozza meg (...), hanem a szóban forgó megjelölések megkülönböztető képessége és az erre épülő gazdasági funkció.” Ficsor, 2001., 27. o.

⁴³ Horst-Peter Götting: *Persönlichkeitsrechte als Vermögensrechte*, J.C.B.Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1995.

⁴⁴ BGHZ 20, 345, 353; A magyar jogirodalomban jelentkezően lásd: Faludi Gábor: A licenciaszerződés (normajavaslat és indokolás), Polgári Jogi Kodifikáció. 2008/2. 12-23. o.

⁴⁵ Személyiségi joggal foglalkozóként, illetve a személyiségi jog vagyoni értékűségét elfogadóként támogatom a szellemi alkotások joga terminus alkalmazását annak személyi jellege okán. (Természetesen ezen terminológiai állásfoglalás mögött erőteljes lélektani hatások is húzódnak, az egyre inkább érdekközpontúvá váló társadalmi környezetben, vagyoni értékűséget hirdető jogintézményi felfogások mellett a személyi viszonyok primátusa támogatottsága mellett érvelek.)

Tudományegyetemen c. projekt⁴⁶ Információs társadalom alprojektje célkitűzéseire igazodóan a know-how jogintézményi jellemzőinek dogmatikai megalapozására tettem kísérletet. A kutatás témáját érintő választásom szervesen illeszkedik eddigi magánjogi kutatásaim koncepciójába, olyan jogintézményt, olyan témakört választottam, melynek dogmatikai jellemzői korántsem letisztultak, a szellemi alkotások, illetve a személyhez fűződő jogok szabályozási körébe eső elméleti distinkciója korántsem egyértelmű. Olyan elméleti tézisek lefektetésére vállalkoztam, melyek eredményesen adaptálhatóak a jogalkalmazási gyakorlatba.

A know-how-t érintő kutatás érdekes elméleti problémákat vetett, illetve vet fel. Először vizsgálni szükséges a know-how fogalmát, egyes fajtáit, jogintézményi jellemzőit. A jogirodalomban, jogalkalmazási gyakorlatban jelentkező know-how fogalmak közös jellemző jegye a műszaki tapasztalat, ismeret előtérbe helyezése mellett annak titkossága, illetve vagyoni jellege. A jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv az ismereteket, tapasztalatokat részesíti védelmében.⁴⁷

A kutatásom eredményeit összegző, monográfia formájában megjelent habilitációs disszertációban kísérletet tettem önálló know-how fogalom megalkotására. A disszertációban megjelenített felfogásom szerint: „A know-how korlátozottan kizárólagos védelemben részesülő,⁴⁸ vagyoni értékkel bíró, nem közismert, különösen gazdasági, műszaki, szervezési jellegű ismeret, megoldás, vagy azok összeállítása, melynek titokban tartása érdekében jogosultja a körülmények által lehetővé tett lépéseket megtette.”⁴⁹ A know-how fogalom központi magvaként – eltérően a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv ismeretet, tapasztalatot középpontba állító megfogalmazásától, illetve a jogirodalomban megjelenő számos know-how fogalomtól – az ismeretet⁵⁰, megoldást⁵¹ jelöltem meg, figyelemmel az ismeret tapasztalatot

⁴⁶ TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KONV-2010-0005 azonosítószámú projekt

⁴⁷ Ptk. 86. § (4) bek.: „A személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. (...)”

⁴⁸ A know-how nem élvez kizárólagos védelmet, nem részesül védelemben például a párhuzamos független fejlesztéssel, illetve a mérnöki visszafejtéssel szemben.

⁴⁹ A know-how jogi védelmének alapvető kérdései, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012., 37. o.

⁵⁰ Ismeret: 1. A valóságra, ill. ennek valamely területére vonatkozó tapasztalatok, általánosítások, fogalmak összessége 2. Valaminek az ismerete: tájékozottság, tapasztalat valamiben 3. Tanulással szerzett tudás; Magyar értelmező szótár, Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézet, főszerk.: Pusztai Ferenc, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2011., 439. o.

Ismeret: 1. A valóságra, illetve annak valamely területére vonatkozó tapasztalatok, általánosítások összessége 2. Tájékozottság, tapasztalat valamiben 3. Tanulással szerzett tudás; Értelmező szótár+; Értelmezések, példamondatok, szinonimák, ellentétek, szólások, közmondások, etimológiák, nyelvhasználati tanácsok és fogalomköri csoportok, főszerk.: Eöry Vilma, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007., 708. o.

integráló⁵² jellemzőjére is. A megoldás, illetve ismeret fejezi ki terminológiai talán legjobban mindazt a „belső tartalmat”, mely a külső világban a kiható jog tárgya.⁵³

Habilitációs disszertációmban külön fejezetet szenteltem – a know-how és üzleti titok egymást sokszor átfedő jellegéből eredően – a titok magánjogi megítélésének.⁵⁴ A Polgári Törvénykönyv rekodifikációjára figyelemmel a titok magánjogi értelmezése során külön kitértem a titokhoz és a magánélet védelméhez való jog viszonyára, megjelenítve e körben mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának jogalkalmazási gyakorlatát, mind pedig külföldi jogok megoldásait.⁵⁵

A disszertációban a know-how védelem tárgyának megragadása után a védelem magánjogi eszközeinek leltárba vételére, vizsgálatára vállalkoztam.

A magyar magánjogi kódex 1977. évi reformja során a világon először, szinte⁵⁶ egyedülálló módon⁵⁷ deklarálta a know-how védelmét, s rögzítette ezáltal közvetve a know-how fogalmát. A szellemi alkotásokat érő sérelem esetén a Ptk. lehetőséget biztosít a személyhez fűződő jogok megsértése esetén támasztható polgári jogi igények érvényesítésére.⁵⁸ S ugyancsak a Ptk. értelmében a jogosult követelheti, hogy az elért vagyoni eredményben részesítsék.⁵⁹ A

⁵¹ Megoldás: Az az eljárás, tevékenység, hogy vmit megoldanak. Ennek módja, ill. eredménye; Magyar értelmező szótár, 2011., 679. o.

megold: Megold valamit: rájön a nyitjára. Értelmező szótár+, 1059. o.

⁵² Tapasztalat: 1. A tapasztalás eredménye. 2. Fil. Az érzékelt világ visszatükrözése a tudatban. Ismereteink kísérleti ellenőrzése. Magyar értelmező szótár, 988. o.

Tapasztalat: 1. Valamiben való jártasság 2. Ismereteink kísérleti, gyakorlati ellenőrzése; Értelmező szótár+, 1537. o.

⁵³ „(...) az ismeretnek (tapasztalatnak) valamilyen megoldásban testet kell öltetnie ahhoz, hogy a know-how-t jellemző védelem megillessen.” Legfelsőbb Bíróság Pfv. X. 20. 572/2004. (BH 2005. 209.)

⁵⁴ A know-how jogi védelmének alapvető kérdései, 45-63. o.

⁵⁵ A know-how jogi védelmének alapvető kérdései, 48-52. o.

⁵⁶ Bobrovsky Jenő 2006-ban megjelent tanulmányában megemlíti a fogalom és definíció megjelenését az 1960-as évek tehetően Peru vonatkozásában. Lásd: Bobrovsky Jenő: Rejtélyek és fortélyok, Hozzászólás az üzleti titok és a know-how kérdésköréhez a Ptk. Javaslat kapcsán. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2006., 4. sz., 24. o.

⁵⁷ Ez a megállapítás látható Csécsy György: A know-how szerződések minősítéséről, Gazdaság és Jog. 2004. 2. szám 11. o.; Tattay Levente: A szellemi alkotások joga, Szent István Társulat, Budapest, 2007. 301. o.; Csécsy György: Szellemi alkotások joga, Novotni Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért, Miskolc, 2007., 251. o.; Lontai Endre: Szellemi alkotások Joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001., 134. o.

⁵⁸ Ptk. 87. § (1) bekezdés: „Akinek szellemi alkotáshoz fűződő jogát megsértik – a külön jogszabályban meghatározott védelmen kívül – a személyhez fűződő jogok megsértése esetén irányadó polgári jogi igényeket támaszthatja.”

⁵⁹ Ptk. 87. § (2) bekezdés: „A külön jogszabályok hatálya alá nem tartozó szellemi alkotásokat és a személyek vagyoni értékű gazdasági, műszaki, szervezési ismereteit és tapasztalatait érintő védelem körében a jogosult azt is követelheti, hogy az eredményeit elsajátító vagy felhasználó személy

Ptk. 87.§ (2) bekezdésében megjelölt „is” kitétel a know-how védelmének vonatkozásában a személyhez fűződő jogok megsértése esetén érvényesíthető jogkövetkezmények megfelelő alkalmazását jelenti azzal, hogy ez egészül ki a Ptk. alapján a 87.§ (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezménnyel.⁶⁰ A Ptk. fogalom-használatából következően az elért vagyoni eredmény nem a felhasználási szerződések gyakorlatává vált kockázatmegosztással párosuló royalty fizetését jelöli.⁶¹

A hatályba nem lépett, új Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény,⁶² a Kodifikációs Főbizottság Javaslat,⁶³ a T/7971 törvényjavaslat,⁶⁴ valamint a 2013. évi V. törvény⁶⁵ az üzleti titok megsértésének jogkövetkezményeit rendeli alkalmazni a know-how (védett ismeret) jogosulatlan megszerzése, hasznosítása, mással való közlése, illetve nyilvánosságra hozatala esetére. A know-how védelmének ekkénti szabályozása összhangban álló a TRIPS Egyezmény 39. cikkében megjelöltekkel.⁶⁶

Ez a védelem korlátozottan kizárólagos jellegű, hiszen a 2009. CXX. törvény, a kodifikációs javaslat, a törvényjavaslat, illetve a 2013. évi V. törvény szerint sem nyújt védelmet a mérnöki visszafejtéssel (reserve engineering),⁶⁷ a független kifejlesztéssel (independent development), valamint a jogszerű megszerzéssel szemben sem.

Disszertációmban a Polgári Törvénykönyv által deklarált védelmen túlmenően kiterjesztettem vizsgálódásom látókörét a versenyjogi, illetve munkajogi szabályok által generált védelemre is.⁶⁸

részeltesse őt az elért vagyoni eredményben.”

⁶⁰ Ugyanezen állásponton lásd: Vida, 1979., 335. o.

⁶¹ Faludi Gábor: A felhasználási szerződés, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999., 116. o.

⁶² 2:86. § [Az üzleti titok]

⁶³ 2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know how]

⁶⁴ 2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)]

⁶⁵ 2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)]

⁶⁶ 39. cikk 2. pont: “A természetes vagy jogi személyeknek lehetőséget kell adni arra, hogy a jogosan ellenőrzésük alá tartozó információnak a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon, hozzájárulásuk nélkül mások által való megszerzését vagy felhasználását és nyilvánosságra hozatalát megakadályozzák (...).”

⁶⁷ Az engineering tág értelemben felfogott tervezői tevékenységet jelent, melynek számos, rutinismereteket meghaladó variánsa van. In: Lontai Endre: A licenciaszerződések alapvető kérdései, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978., 127. o.; Az engineering tevékenységhez továbbá lásd: Csécsy György: A know-how jogi megközelítésének egyes kérdései. In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica, Miskolc, 1992., 17-18. o.

⁶⁸ A know-how jogi védelmének alapvető kérdései, 81-86. o.

A know-how lényegi jogintézményi jellemzői, illetve védelme szempontjából alapvető kérdés a védelem időbeli kereteinek meghatározása. A kapcsolódó jogszabályi rendelkezések alapján a know-how mindaddig részesül védelemben, ameddig közkinccsé nem válik,⁶⁹ hiszen ekkor megszűnik a know-how lényegi fogalmi eleme a titkos jelleg. A jogirodalomban a know-how „védelmi idejére” nézve találhatunk ettől eltérő felfogást is. *Lantos Mihály* – jogszabályi analógia alapján – a know-how védelmének időtartamaként 10 éves időtartamot lát támogathatónak.⁷⁰ Analógiájának alapja a technológia-átadási megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alól történő mentesítéséről szóló 86/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezése. A Kormányrendelet 1.§ (8) bek. b) pontja alapján a know-how „védelmi ideje” attól az időponttól számított tíz év, amikor a hasznosító első alkalommal forgalomba hozta a hasznosítás tárgyát képező terméket, de legfeljebb addig tart, amíg a know-how nem válik közkinccsé, vagy egyébként nem veszti el vagyoni értékét.

A jelenlegi innovációs környezetben sem feltétlenül osztom e jogszabályi rendelkezés know-how védelmi időként való általános alkalmazásának felvetését. A gyakorlatban láthatóak olyan megoldások, ismeretek, melyek nem kizárólag tíz éves időintervallumra biztosítanak jogosultjuk számára a megoldás lényege okán versenypiaci előnyt. A know-how szabadalommal szembeni prioritását sok esetben épp a védelem konkretizált, években megjelenített tartamának hiánya jelenti. A védelem tartamának megengedőbb, közkinccsé válásig védelemben részesítő megoldása eredeztethető a know-how korlátozottan kizárólagos jellegű védelméből is, hiszen ezáltal biztosítja az innovatív megoldások párhuzamos védelmét.

A védelem időbeli korlátja a know-how titkosságából eredő közkinccsé válás mellett függ a know-how további lényegi jellemzőjétől, a vagyoni értékűségtől is. E jellemzőjének megfelelően a védelem megszűnik akkor is, ha az érintett iparágban, illetve egyébként a technológiai, társadalmi környezet változása következtében értéktelenné válik, s ekként elveszti a megoldás vagyoni értékét, s így know-how jellegét.

Valójában a közkinccsé, illetve értéktelenné válás nem a védelmet, hanem magát a védelem tárgyát a know-how-t szünteti meg.

⁶⁹ Ptk. 86. § (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján 1978. évi 2. tvr. 4. § (1) bekezdés: „A személyeket a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén a közkinccsé válásig illeti meg a védelem.”

⁷⁰ Lantos Mihály: A know-how összetevő szerepe és jelentősége szabadalmi és védjegy licencia szerződésekben (Az ezerarcú know-how), A MIE szervezésében a Szellemi Tulajdon Világnapja alkalmával 2011. 04. 27-én elhangzott előadás szerkesztett változata. www.mie.org, 6. o.

A know-how átadás az innovációs körforgás jelentős mozzanata. Ez az aktus biztosítja a jogosult ismeretének, tapasztalati tőkéjének mások általi hasznosítását, az innovatív megoldások mások általi továbbfejlesztésének, „haszonélvezetének” biztosítását. Miként, milyen jogi eszközök támogatásával valósulhat meg e tudásátadás? Elnevezésében is legklasszikusabb eszköze a jogalkalmazási gyakorlatban, illetve jogelméletben is jelentkező ún. know-how szerződés. Az alkalmazást nyert terminus jól szemlélteti a kontraktus tárgyát, s arra utal, hogy a know-how-t érintő valamely joghatás elérésére törekednek a felek e szerződés megkötésével. Mi e szerződés lényege? Milyen törekvések nyernek benne megjelenítést? A magyar jogelméletben többféle megközelítést találunk a know-how szerződés körülírására.

A jogirodalomban számos szerző sui generis szerződésként értelmezi, így *id. Gazda István* is, akinek felfogása szerint a know-how szerződés sui generis szerződés, melyre a Polgári Törvénykönyv kötelmi jogi rendelkezései az irányadók. A szerződés lényegi jellemzőjét abban látja, hogy „a know-how megszerzőjének, az átvevőnek nincs joga arra, amit a szerződés kifejezetten megtilt, hiszen nem állnak fenn kizárólagossági jogok, csupán az átadó, a transzfer szolgáltatójának versenyhelyzeti előnye létezik.”⁷¹ Ugyanakkor a sui generis jelleget követően megemlíti, hogy a know-how szerződések esetében is licenciáról van szó.⁷² *Gazda-Kövesdi-Vida* szerzőhármas a know-how szerződés sui generis szerződésként való elismerése mellett azt az adásvételi, illetve vállalkozási szerződés egyik különleges fajaként fogta fel.⁷³ *Németh Tünde* szerint a know-how szerződés, mint önálló, sui generis szerződés tárgya „nem a használat, hanem magának a know-how-nak az átadása.”⁷⁴ *Csécsey György* ugyancsak sui generis szerződésként tekint a know-how szerződésre.⁷⁵ Fogalom-meghatározása szerint „a know-how szerződés lényegét abban kell látni, hogy a know-how birtokosa szerződő partnerét tudásának részesévé teszi, azaz a know-how átadója meghatározott ismereteket a másik fél know-how átvevője rendelkezésére bocsát, és ennek

⁷¹ Gazda István: A technológiatranszfer, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1993., 138. o. Kiemelések Gazda Istvántól.

⁷² „A know-how-szerződések esetében is használati engedély adásáról, vagyis licenciáról van szó.” Uő. 138. o.

⁷³ Gazda István - Kövesdi Dezső - Vida Sándor: Találmányok, szabadalmak: műszaki alkotások jogvédelme és értékesítése, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1985., 233-234. o. Rámutattak arra is, hogy a haszonbérleti szerződéssel párhuzamot vonó felfogások túlhaladtak.

⁷⁴ Németh Tünde: A know-how fogalma és szabályozása. In: Cég és Jog, 2000., 1. sz., 24. o.

⁷⁵ Csécsey, 2004., 13. o.; Csécsey György: Magyar polgári jog – A szellemi alkotások joga, Novotni Kiadó, Miskolc, 2007., 249., 251-253. o.

fejében az átvevő meghatározott ellenértéket fizet.”⁷⁶ A know-how átvevője kötelezettségeként jeleníti meg – többek között – a know-how megfelelő mértékű és színvonalú hasznosítását.⁷⁷ Know-how szerződés fogalma a know-how licenciaszerződés lényegi jegyeit viseli magán,⁷⁸ s – többek között – az adásvételi szerződéstől való megkülönböztetés jellemzői között is a licencia jegyei dominálnak. *Bobrovsky Jenő* know-how szerződés fogalma szerint „a know-how birtokosa vállalja a know-how közlését, az arra vonatkozó információk átadását dologi hordozóban (dokumentációk, tervek, fényképek, mágnesszalagok, diagrammok, jegyzékek, instrukciók, számítások, folyamatábrák stb.) formájában.”⁷⁹ E fogalom „rugalmas” jellege okán a know-how transzferét biztosító szerződési jogviszonyok valamennyi megjelenését képes magában foglalni, integráló hatással bíró know-how szerződés fogalom.⁸⁰ *Troller* a know-how szerződés fogalmi körébe sorolta mind az átruházási, mind a licenciaszerződéseket.⁸¹ *Petkó Mihály* az adásvétel, vállalkozás, bérlet, haszonbérlet, licencia szerződéstípusok elemeit magán viselő szerződésként tekint a know-how szerződésre.⁸²

A know-how szerződés sui generis voltát érintő állásfoglalás körében azt kell vizsgálnunk, elérte-e már a jogalkalmazási gyakorlat azt a szintet, amely lehetővé teszi a jogi absztrakciót, s ezáltal önálló szerződéstípussá vált a know-how szerződés,⁸³ vagy sem. Nemleges válasz esetén lehetséges értelmezésként a know-how szerződés a szerződési típus szabadság elvén nyugvó innominát, vegyes, s így különösen a licenciaszerződés, illetve átruházás jegyeit magán viselő szerződés.

Álláspontom szerint a jogelméletben jelentkező know-how szerződés nem rendelkezik önálló

⁷⁶ Csécsy, 2007., 252. o.

⁷⁷ Csécsy, 2004., 13. o.; Csécsy, 2007., 254. o.

⁷⁸ Csécsy, 2004., 13. o.; Csécsy, 2007., 253-254. o.

⁷⁹ Bobrovsky Jenő: Iparjogvédelem és csúcstechnika, Országos Találmányi Hivatal, Budapest, 1995. 124. o.

⁸⁰ Annak megjegyzésével, hogy Bobrovsky ugyanezen a helyen a know-how szerződés inverzeként a szabadalmi licenciaszerződést jeleníti meg. Lásd: Uő. 124. o.

⁸¹ Troller, Alois: A know-how a jogban, MTESZ HNY., Budapest, 1975. 18. o.

⁸² Petkó Mihály: Munkaköri kötelezettséghez hasonló jogok és kötelezettségek a know-how intézménye kapcsán. In: Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XVII, 2000., 194. o.

⁸³ Lontai Endre szerint „A típusá válás folyamata tehát a konkrétól halad az általános felé, s itt a mennyiségi feltételek döntő szerepet játszanak. Ha a - gazdasági - élet szükségletei viszonylag tömegesen vezetnek azonos sajátosságokat felmutató egyes szerződések létrejöttéhez, lehetségessé válik a közös vonások általánosítása, s amennyiben ezek a közös sajátosságok nehezen illeszthetők be a már elfogadott típusok kereteibe, egy új szerződéstípus megszületése.” Lontai Endre: A kutatási szerződések, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972., 169. o.

szerződéstípusi ismérvekkel. Önálló voltának vizsgálata esetében az önálló szerződéstípussal szemben támasztott elvárásokat megfogalmazó kérdésre kell a választ keresnünk. *Peschka Vilmos* szerint „Sem az egyediség, sem az általánosság kategóriája nem képes a szabályozandó társadalmi viszony egyedi jelenségét és lényegi általánosságát egyidejűleg úgy megragadni, hogy mindkét mozzanatot megszüntetve, megőrizve lehetővé tegye a jogszabálynak a konkrét egyedi esetre való olyan vonatkoztatását, amely nemcsak a társadalmi viszony konkrét egyedi jelenségformájával való kapcsolatot, hanem ezen keresztül és ezzel együtt az egyes esetnek a jogi norma tartalmában kifejezett általánossal összhangban történő befolyásával, rendezésével egyúttal a társadalmi viszony lényegéhez, általánosságához is a közvetítést, az átmenetet létrehozza. (...) Az a logikai forma, amely az egyestől az általánoshoz illetve az általánostól az egyeshez való átmenetet közvetíti, amely az egyest és az általánost összekapcsolja, amelyen keresztül az egyes és az általános egymásba átcsapása végbemegy, a különösség kategóriája. (...) A jogalkotási folyamatnak, a társadalmi viszonyok jogi visszatükrözésének ezt a különösségét (...) a konkrét jogi visszatükrözés menetében a tipikus testesíti meg.”⁸⁴ A know-how szerződés tipikus mozzanatát kell meglelnünk. A tipikus sajátosságos, változatlan, általános jegyeket visel magán.⁸⁵ Azt kell vizsgálnunk, a know-how szerződésnek vannak-e „specifikus jellemvonásai”⁸⁶, bír-e absztrahálható általános jellemzőkkel.⁸⁷

Úgy vélem, a gyakorlatban a „know-how szerződés” terminussal előforduló szerződések, szerződési konstrukciók nem rendelkeznek olyan típusos, közös jogi jellegadó ismérvekkel, melyek más szerződéscsoporttól való megkülönböztethetőséget eredeztetnének. Know-how szerződés kapcsán alapvetően a know-how licencszerződés, illetve know-how átruházási szerződés analógiája melletti érvek sorakoztathatóak fel, önálló szerződéstípusba, önálló

⁸⁴ *Peschka Vilmos*: Jogforrás és jogalkotás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965., 324, 334, 337. o.

⁸⁵ Tipikus: 1. Irod. Műv is Típust kifejező, megsemmélyesítő 2. Vmire jellemző, vmivel együtt járó; Magyar értelmező szótár, 2011., 1016. o.

Tipikus: 1. valamilyen típushoz tartozó, valamilyen típust képviselő 2. jellemző, jellegzetes, sajátosságos 3. szokásos, változatlan, ismétlődő, általános. Lásd: *Bakos Ferenc*: Idegen szavak és kifejezések szótára, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986., 851. o.

⁸⁶ Lásd: *Vékás Lajos*: A szerződési rendszer fejlődési csomópontjai, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977., 152. o.

⁸⁷ Mely a Vékás Lajos által tudományos típus fő ismérveként megjelölt általánosítás magasabb fokát jelzi. In: *Vékás*, 1977., 152. o.; *Bíró György* felfogása szerint azon közös jellemzők, melyek az egyedekeket a tipizálás során összefűzik. In: *Bíró György*: Szerződési alaptípusok, Novotni Kiadó, Miskolc, 2011., 18. o.; Mindannak hangsúlyozása mellett, hogy „(...) a törvényalkotó által „figyelembe vett” életviszonyok „tipikusa” alá nehezen vonható a mai konkrét viszony „egyedisége”. In: *Vékás*, 1977., 154. o.

szerződésfajtába nem tartozó szerződésként vesz részt a vagyoni forgalomban.⁸⁸ A jogalkalmazási gyakorlatban fellelt, know-how transzferhez kapcsolódó szerződés terminusának, jogintézményi jellemzőinek, önálló, nevesített szerződésként való szabályozásához absztrahált, egyedi jegyeket mutató jellemzők szükségesek.

A technológia-transzfer, K+F+I körében megkötendő, megkötött szerződés a szabályozandó jogviszony jellegétől, a felek akaratától, az elérni kívánt céltól, joghatástól függ, s reá – célkitűzésének függvényében – a kötelmi jog általános, illetve az egyes vonatkozó különös részi szabályok mellett a szellemi alkotásokra irányadó jogszabályi rendelkezések analóg alkalmazást nyerhetnek. A know-how szerződés sui generis jellegét elvető elméleti tézisem gyakorlati kihatású, lényegét tekintve a know-how transzfer jellegének függvényében alakul a felek által megkötni kívánt szerződés tartalma.

A dogmatikai transzparencia érdekében habilitációs disszertációmban a know-how transzfer dinamikáját biztosító know-how licencszerződés, illetve know-how átruházási szerződés elméleti alapjainak meghatározására helyeztem a hangsúlyt.⁸⁹

Kutatási eredményeimet összegző habilitációs disszertáció Faludi Gábor által lektoráltan önálló monográfiaként 2012 őszén jelent meg a HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. gondozásában.

⁸⁸ „(...) az egyes szerződésfajtáknak nincs zárt száma, és általában nincs olyan szabály, amely kötelezően előírná, hogy valamely szerződésnek egy adott szerződésfajtába kell beletartoznia.” Világgy Miklós, Eörsi Gyula: Magyar polgári jog, II. kötet, Tankönyvkiadó, Budapest, 1962., 5. o. Kurzívval történő kiemelés a szerzőktől.

⁸⁹ A know-how jogi védelmének alapvető kérdései, 111-131. o.

II. 2. Kereskedelmi név

A habilitációs disszertáció lezárását követően tudományos munkásságomat meghatározó személyi viszonyok terrénumán belül folytattam további kutatásaimat, s a személyhez fűződő jogok, és az ipari tulajdon „határvonalán” elhelyezkedő kereskedelmi név lényegi jellemzőinek megragadására vállalkoztam a jogalkalmazási gyakorlat számára megjelentetni kívánt védjegyjogi kommentár kapcsolódó fejezetében. A nehézséget a kereskedelmi név dogmatikai, jogalkalmazási gyakorlati jellemzőinek jogirodalomban eddig hiányzó, kommentár jellegű megjelenítése jelentette. Feltártam a lajstromozás útján, illetve e nélkül létrejövő kereskedelmi név jogi legitimációs folyamatát, illetve a kereskedelmi név védelméhez kapcsolódó jogi eszközöket. A kommentár alapvető célkitűzésének megfelelően hangsúlyt fektettem a kereskedelmi név és a védjegy „viszonyrendszerére”.

A kereskedelmi név és a védjegyek összeütközése alapvetően két féle módon valósulhat meg, mely két eset a kereskedelmi név, illetve a védjegy védelme, oltalma keletkezésének eltérő módozatú, illetve egymást megelőző időpontjából ered. Ekként összeütközést eredményezhet, ha

- a. a védjegyet korábban lajstromozták, mint az azzal azonos, vagy összetéveszthető, később nyilvántartásba vett cégnevet, illetve később keletkező kereskedelmi nevet, illetve
- b. ha a név kereskedelmi névként, cégnévként való védelme előtt keletkezett, mint ahogy az azzal azonos, vagy összetéveszthető védjegy más általi lajstromozására sor került.

Ez utóbbi kapcsán vizsgáltam a cégnév és a védjegy ütközését a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Továbbiakban: Vt.) 5. § (1) bekezdés a) pontja kapcsán.⁹⁰ A Legfelsőbb Bíróság e kérdéskörrel foglalkozott egyik BH-ként közzétett ítéletében,⁹¹ mely ítéleti döntést kritikai élel vizsgáltam. A bíróság ítéletének indokolása szerint „a cégnyilvántartásba történő bejegyzés csupán arra jogosítja fel a gazdasági társaságot, hogy nevét viselje (...) s amennyiben a korábban nyilvántartásba vett jogi személynek nincs ténylegesen kifejtett tevékenysége, nincs valóságos működési köre,

⁹⁰ „nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amely másnak személyhez - különösen névhez, képmáshoz - fűződő korábbi jogát sértené.”

⁹¹ BH 2011. 161.

önmagában a nevek azonossága vagy hasonlósága esetén a névjog sérelmének megállapítása - tényleges érdeksérelem hiányában - fogalmilag kizárt.” A bíróság ítéletében a névkizárolagosság szabályaiból kiindulva vélte felfedezni a védjegyoltalomban részesített megjelölés névhez való jog sérelmét meg nem valósító lényegét. A bíróság álláspontjától eltérően látom a felmerült kérdésre adandó válasz tartalmát. A bírósági ítélet által is jelzett névkizárolagosság elvének a cégnév kell, hogy megfeleljen. A jogi személyek nevei kapcsán kell megvalósulnia a névkizárolagosság követelményének [Ptk. 77.§ (3) bek.]. A cégnév, kereskedelmi név elsődlegesen vállalatjelző, a vállalat azonosítására, individualizálására, más vállalatoktól való megkülönböztetésére szolgál. A cégjegyzékbe történő bejegyzéssel a cégnév kereskedelmi névként nyilvántartásba vétel, lajstromozás útján nyer védelmet. A Vt. 5. § (1) bek. a) pontja megköveteli, hogy a megjelölés „másnak személyhez – különösen névhez, (...) – fűződő korábbi jogát” sérti. Névhez való jog, mint a Ptk. alapján nevesítettként megjelölt személyhez fűződő jog sérelme akkor állapítható meg, „ha valaki jogtalanul más nevét használja, vagy máséhoz hasonló nevet használ.”⁹² A névbitorlás a jogtalan névhasználat, s nem a jogtalan névviselés eredménye. A Vt. említett szakaszhelye a névhasználatot, annak jogtalan voltát helyezi a névbitorlás központi elemévé, s nem a névkizárolagosság szabályát, hiszen a névkizárolagosság elvének a jogi személyek nevei kapcsán kell megvalósulnia. A cégnév védjegyként történő bejegyzése nem vitásan a név használatának minősül, a cégnév jogosultjának hozzájárulása nélküli lajstromba vétele – véleményem szerint – jogtalan névhasználatot eredményez, eltérően a bíróság ítéletben kifejtett álláspontjától.

⁹² Ptk. 77. § (4) bek.

Felhasznált szakirodalom jegyzéke

- BACHER Vilmos: A szellemi tulajdon védelme és a Ptk. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2000., 3. sz., 23-31. o.
- BENDZSEL Miklós: Fátoltánc a szabadalmi titok körül. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2006. február, 8-20. o.
- BÉRCZI Imre: A műszaki szellemi alkotások jelentősége, jogvédelme, jogharmonizációs feladatok. In: Emlékkönyv Dr. Szentpéteri István, Acta Jur. et Pol. Tom. XLIX. Szeged, 1996., 93-100. o.
- BOBROVSZKY Jenő: Az iparjogvédelem fogalma, jelentősége és története. In: Krasznay Mihály (szerk.): Iparjogvédelmi ismeretek, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1968.
- BOBROVSZKY Jenő: Iparjogvédelem és csúcstechnika, Országos Találmányi Hivatal, Budapest, 1995.
- BOBROVSZKY Jenő: Rejtélyek és fortélyok, Hozzászólás az üzleti titok és a know-how kérdésköréhez a Ptk. Javaslat kapcsán. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2006., 4. sz., 22-38. o.
- BÍRÓ György: Szerződési alaptípusok, Novotni Kiadó, Miskolc, 2011.
- BOYTHA György: A szellemi alkotások joga és az új Ptk. In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2000., 3. sz., 13-23. o.
- BOYTHA György - FALUDI Gábor: Javaslat az új Ptk. szerzői jogi és iparjogvédelmi rendelkezéseire. In: Jogtudományi Közlöny, 2008. április, 172-178. o.
- BOYTHA György: Hol tart a tudásalapú társadalom? A XXI. század követelményei a képzés, az innováció és a szellemi termékek védelmének hazai és globális korszerűsítése terén. www.menszt.hu/content/download/.../BoythaENSZAKADEMIA.pdf (Utolsó letöltés: 2013. szeptember 2.)
- CSECSY György: A know-how jogi megközelítésének egyes kérdései. In: Publicationes Universitatis Miskolciensis Sectio Juridica et Politica, Miskolc, 1992., 15-30. o.
- CSECSY György: Iparjogvédelem Novotni professzor szemszögéből. In: Miskolczi Bodnár Péter (szerk.) In memoriam Novotni Zoltán, Novotni Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért, Miskolc, 2003., 59-71. o.
- CSECSY György: A know-how szerződések minősítéséről. In: Gazdaság és Jog, 2004., 2. sz. 11-14. o. (Csécsy, 2004.)
- CSECSY György: Magyar polgári jog – A szellemi alkotások joga, Novotni Kiadó, Miskolc, 2007. (Csécsy, 2007.)
- DEZSŐ GYULA: Az objectív kártérítés tana, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Budapest, 1917.
- FALUDI Gábor: A felhasználási szerződés, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999.
- FALUDI Gábor: A licencia szerződés egyes nemzetközi magánjogi vonásai. In: Kisfaludi András (szerk.): LIBER AMICORUM Studia L. Vékás dedicata, Ünnepi dolgozatok Vékás Lajos tiszteletére, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2009., 127-148. o.
- FALUDI Gábor: A licenciaszerződés (normajavaslat és indokolás), Polgári Jogi Kodifikáció. 2008/2. 12-23. o.
- FICSOR Mihály: A szellemi tulajdon és a Ptk. (Észrevételek és javaslatok a polgári jogi kodifikációhoz). In: Polgári Jogi Kodifikáció, 2001., 2. sz., 27-30. o.
- GAZDA István: A technológiatranszfer, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1993.

(Gazda, 1993.)

GAZDA István - KÖVESDI Dezső - VIDA Sándor: Találmányok, szabadalmak: műszaki alkotások jogvédelme és értékesítése, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1985.

GÁRDOS Péter szerkesztette Kézikönyv az új Polgári Törvénykönyvhöz, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató, Budapest, 2009.

GÖTTING, Horst-Peter: Persönlichkeitsrechte als Vermögensrechte, J.C.B.Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1995.

GYÓRFFY István: A szellemi alkotások jogvédelme és a versenyjog. In: Gazdaság és Jog, 1999., 6. sz., 3-6. o.

LANTOS Mihály: A know-how összetevő szerepe és jelentősége szabadalmi és védjegy licencia szerződésekben (Az ezerarcú know-how), A MIE szervezésében a Szellemi Tulajdon Világnapja alkalmával 2011. 04. 27-én elhangzott előadás szerkesztett változata.

www.mie.org

LONTAI Endre: A kutatási szerződések, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972.

LONTAI Endre: A licenciaszerződések alapvető kérdései, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978.

LONTAI Endre: A szellemi alkotások tulajdonjogi kérdései, különös tekintettel az iparjogvédelemre. In: Jogtudományi Közlöny, 1982. május, 412-419. o.

LONTAI Endre: Szellemi alkotások Joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001.

LONTAI Endre: A know-how, Ius Privatum, 2001., 183-187. o.

LONTAI Endre - FALUDI Gábor - GYERTYÁNFY Péter - VÉKÁS Gusztáv: Magyar polgári jog - Szellemi alkotások joga, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2008.

MÁDI Csaba: Magyarország szellemi termék kereskedelme, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1980.

MENYHÁRD Attila: A know-how apportálhatósága. In: Bacher Vilmos: Emlékkönyv Lontai Endre egyetemi tanár tiszteletére, Budapest, 2005., 129-141. o.

NÉMETH Gábor - PENYIGEY Krisztina: Az OECD innovációs országtanulmánya és a szellemi tulajdon védelme. In: Fehér könyv a szellemi tulajdon védelméről 2008-2009., Magyar Szabadalmi Hivatal, Budapest, 2009.

NÉMETH Tünde: A know-how fogalma és szabályozása. In: Cég és Jog, 2000., 1. sz., 22-25. o.

PESCHKA Vilmos: Jogforrás és jogalkotás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965.

PETKÓ Mihály: Munkaköri kötelezettséghez hasonló jogok és kötelezettségek a know-how intézménye kapcsán. In: Sectio Juridica et Politica, Miskolc, Tomus XVII, 2000.

Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez (szerk.: Vékás Lajos) Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft, Budapest, 2008.

SZILVÁSSY Zoltán: Műszaki szellemi termékek (találmányok, know-how-k) forgalma. In: Tasnádi Emil (szerk.): Iparjogvédelmi kézikönyv, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1974., 691-698. o.

TATTAY Levente: A szellemi alkotások joga, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

TROLLER, Alois: A know-how a jogban, MTESZ HNY., Budapest, 1975.

VÉKÁS Lajos: A szerződési rendszer fejlődési csomópontjai, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977. (Vékás, 1977.)

VILÁGHY Miklós - EÖRSI Gyula: Magyar polgári jog, II. kötet, Tankönyvkiadó, Budapest, 1962.

VILÁGHY Miklós: A szellemi alkotások joga, Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.

Előadói, illetve további tudományos teljesítmény

Az SZTE Habilitációs szabályzatában foglaltaknak megfelelően a doktori fokozat megszerzése óta eltelt időszakra vetítetten az alábbi előadói, illetve további tudományos tevékenységet folytattam:

Tudományos előadás:

1. A jogi személy személyi értéke címmel előadás tartása 2010. október 22. napján Szegeden, a „Személyhez fűződő jogok a harmadik évezredben” c. konferencián.
2. 2010. november 5. napján az SZTE ÁJTK és SZTE BTK Irodalomtudományi Doktori iskolája által szervezett konferencián „Antigoné - a személyiségi jog keresztmetszetében” címmel előadás tartása.
3. 2011. február 3. napján Szegeden, az Információs társadalom alprogram keretében belül megrendezett konferencián „A szellemi alkotások vagyoni természete” címmel előadás tartása.
4. 2011. március 8. napjával az Eötvös József szakkollégiumban „Személyiségi jogi mozaikok” címmel előadás tartása.
5. 2011. június 3. napján „Régi-új kihívások a személyiségi, személyhez fűződő jogi védelem előtt” címmel előadás tartása a Miskolci Egyetem ÁJTK Civilisztikai Tudományok Intézete és a Novotni Alapítvány által szervezett Polgári Jogot Oktatók Országos Találkozásán.
6. A Budapesti Corvinus Egyetem által 2011. június 8. napján megrendezett „Új utak a felsőoktatási karriertervezésben” konferencián „Jót és jól tenni - Az Alumni szervezés jogi aspektusai” címmel előadás tartása. (Az előadás tematikája az alumni kapcsolatokat érintő személyhez fűződő jogi relevanciát, így különösen az adatvédelmi kérdéseket, a névhez, képmáshoz, hangfelvételhez való jogot, s e jogok megsértése esetén érvényesíthető jogkövetkezményeket érintette.)
7. Az ELTE ÁJTK és a Magánjogot oktatók egyesülete által 2011. június 17-18. napján megrendezett „Európai jogi kultúra - Megújulás és hagyomány a magyar civilisztikában” c. konferencián „Az immateriális elégtétel újabb jelenségei, mint a személyhez fűződő jogok dinamikájának „mércei” címmel előadás tartása, továbbá a szellemi alkotások joga tematikájú jogi szekció elnöke.

8. 2011. október 14. napján „Az új törvény hatása a magánszemélyekre, személyhez fűződő jogok védelme” címmel előadás tartása a Szigorodik az adatvédelem - Az információs önrendelkezésről szóló törvény elmélete és gyakorlata c. Jogi Fórum szervezésében Budapesten megtartott konferencián
9. 2011. november 25. napján „Információs szabadságok a magánszféra védelmének ölelésében” címmel előadás tartása a 90 éves szegedi jogászképzés tiszteletére megrendezett szegedi konferencián
10. 2011. december 9. napján az „MTA SZAB Bolyai-klub kezdeményezés, mint az információs társadalom diszciplinái közötti együttműködés” címmel előadás tartása az MTA SZAB-ban megrendezett konferencián
11. 2011. december 9. napján a „Know-how, üzleti titok magánjogi megítélése” címmel előadás tartása az MTA SZAB-ban megrendezett konferencián
12. Über den Schutz des Persönlichkeitsrechts, címmel előadás tartása 2012. május 8-án az Universität Potsdam Jogi Fakultásán.
13. Über den Ersatz des immateriellen Schadens címmel előadás tartása 2012. május 10-én az Universität Potsdam Jogi Fakultásán.
14. 2012. május 19. napján „Tudjuk hogyan? - A know-how jogintézményi jellemző jegyeinek történeti fejlődése” címmel előadás tartása a Geistiges Eigentum und Urheberrecht aus der historischen Perspektive c. konferencián, Szeged (Az előadás tematikája kitért különösen a know-how személyi jellegére, üzleti titokként való szabályozására.)
15. 2012. június 9. napján „Személyi viszonyok, szellemi alkotások a magánjogi kodifikációban” címmel előadás tartása az „Állam és magánjog - Törekvések és eredmények az Európai Unió joga, a nemzetközi magánjog, polgári jog, és polgári eljárásjog keresztmetszetében” c. a PPKE Jog- és Államtudományi Karán megtartott konferencián
16. 2012. november 29. napján „A technológia-, tudástranszfer jogi eszközei” címmel előadás tartása a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kara és az MTA Szegedi Területi Bizottságának Gazdaságtudományi Szakbizottsága által szervezett „Innovációs rendszerek - Elmélet, politikák és mikroszereplők” c. konferencián
17. 2012. december 14. napján „A név kommercializálódása” címmel előadás tartása a „A szerb és a magyar (nemzeti) jog harmonizációja az Európai Unió jogával és a határon átvívelő együttműködés” elnevezésű tudományos-kutatási projekt keretében az Újvidéki Egyetem Jogtudományi Karán megtartott nemzetközi tudományos tanácskozáson.
18. 2013. március 21. napján „A tudástranszfer és ami mögötte van – Állandók és változók a szellemi tulajdonjog területén” címmel felkért előadóként előadás tartása az SZTE Innovációs napon.

19. 2013. június 12. napján „Bíróági ítéletek anonimizálása a német és az osztrák bíróági gyakorlatban” címmel felkért előadóként előadás tartása a Kúria által szervezett „A bíróági határozatok nyilvánossága” c. konferencián.
20. 2013. június 14. napján „Védett a védett ismeret? – A know-how magánjogi védelme” címmel előadás tartása a Magánjogot Oktatók Egyesülete és a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kara által szervezett „A magánjog oktatása – tekintettel az Alaptörvényre és az új Ptk-ra” c. konferencián.

Tudományos konferencia szervezés:

1. 2010. október 22. napján Szegeden, Prof. Dr. Boytha György emléke előtti tisztelegés jeleként megszervezett „Személyhez fűződő jogok a harmadik évezredben” c. konferencia. A konferencia mintegy 200 fő részvételével zajlott.
2. 2011. december 9. napján Szegeden megrendezett, Kutatóegyetemi Kiválósági Központ létrehozása a Szegedi Tudományegyetemen Információs Társadalom alprogram, MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíjas szegedi kutatók, valamint az Információs Társadalom jogi alprogram kutatóinak tudományos konferenciája

Tudományos közéleti tevékenység, szerkesztőbizottsági tagság:

1. A Magánjogot Oktatók Egyesületének közgyűlése 2011. június 17-i ülésén újabb két évre alelnöknek, majd 2013. évben elnöknek választott.
2. Az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának elnöksége 2012. februárjában az MTA SZAB Bolyai Klub Klubtanácsának tagjává, illetve titkárává választott.
3. A HVG-ORAC gondozásában megjelenő Infokommunikáció és Jog c. jogi folyóirat szerkesztőbizottsági tagsága 2012. augusztusában. A szerkesztőbizottságon belül a személyiségi jog, iparjogvédelem jogterületekkel.
4. A Magánjogot oktatók egyesülete által életre hívott www.maganjog.hu elektronikus folyóirat szerkesztőbizottsági tagjává választott az egyesület közgyűlése 2012. júniusában.

Képzésen való részvétel:

1. 2010. május 11. napján középfokú iparjogvédelmi szakképesítés megszerzése a Magyar Szabadalmi Hivatal által szervezett képzés keretében (felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0055-06)
2. Részvétel az Europäische Rechtsakademie 2011. július 4-8. között megrendezett, Sommerkurs in European Intellectual Property Law képzésén Trierben.

Konzulensi tevékenység:

1. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által 2012-ben kiírt felhívásra benyújtott, Szabó István általam témavezetett szakdolgozata nyertes pályaműként került értékelésre.

2. Nagy Zita hallgató által 2012. június 29. napján Szekszárdon megrendezett „Modern jogintézmények történeti és komparatív vizsgálata, azok reflexiója a 21. századi jogi reformokkal” c. workshopon megtartott előadás, illetve az előadás alapjául szolgáló kutatótevékenység konzulense.
3. Szalma Borbála és Pozsár Zoltán szellemi alkotások jogát érintő témakörben elkészített, XXXI. OTDK-ra nevezett TDK dolgozatok konzulensi tevékenysége.
4. Dr. Vizkeleti Edit nappali tagozatos, Dr. Kaprinay Eszter, Dr. Vass László, Dr. Szabó Gabriella, valamint Dr. Gál István költségtérítéssel képzésben résztvevő doktorandusz hallgatók témavezetése

Publikációs jegyzék hazai és nemzetközi független hivatkozásokkal

Önálló monográfia:

1.A know-how jogi védelmének alapvető kérdései
HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012., 191.

Recenzió:

Balogh Zsolt: Amit mindig tudni akartál a know-howról ...

In: Infokommunikáció és Jog, X. évf. 54. szám, 3013. június, **42-44. oldal.**

Юрій Ладиславвич Бошицький: НОВА УГОРСЬКА ФУНДАМЕНТАЛЬНА ПРАЦЯ У ГАЛУЗІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, Часопис Київського університету права, 2012/3, **427-428. o.**

Hivatkozásként:

Gál István: Kodifikációs állandók és változók a szellemi alkotások területén. In: Új irányok a mezőgazdaság és a vidék fejlesztésében, fiatal kutatók konferenciája Elektronikus Konferenciakötet. Szerk.: Bodnár Károly, Horváth József. Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kar. Hódmezővásárhely, 2013 (ISBN: 978-963-306-193-0). **3. o., 4 o.**

Somogyi Nóra: A gyógyszerkészítmények szabadalmi jogi helyzete Magyarországon és az Európai Unióban, Infokommunikáció és jog, 2012. 5-6. szám, 215-219. o., **24., 31. lábjegyzetben**

Szabó István: A szoftver és hasznosításának engedélyezése, Infokommunikáció és jog, 2012. 5-6. szám, 208-215. o., **3., 16., 29., 35., 49. lábjegyzetben**

2.A kegyeleti jog és a nem vagyoni kártérítés
Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, Szeged, 2008., 166.

Lábady Tamás: Bíráló vélemény Görög Márta: A személyiségi értékek posthumus védelme. Gondolatok a nem vagyoni kártérítés iránti igény jogutódlása körében c. doktori értekezéséről.

In: Mozaiktöredékek a Pécsi Ítéltábla tudományos műhelyéből (Szerk.: Lábady Tamás és Heszné Hír Henriette) Pécsi Ítéltábla, Pécs, 2007., 56-63.

3. Az immateriális elégtétel európai tendenciái
Jelenleg kéziratban

Könyvrészlet:

1. Jogi és adatvédelmi kérdések, 3.6. fejezet, 110-122.
In: Diplomás pályakövetés, Kézikönyv (Szerk.: Horváth Tamás, Kiss László, Nyerges Andrea, Roberts Éva) Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Országos Felsőoktatási Információs Központ, Budapest, 2009.

Tanulmány:

1. Commercialization of the name – Name in trade flow
In: Harmonisation of Serbian and Hungarian Law with the European Union Law, Thematic collection of Papers, Faculty of Law Novi Sad, Publishing Center, Novi Sad 2013., 461-470.
2. A technológia-, tudástranszfer jogi eszközei
In: Innováció: a vállalati stratégiától a társadalmi stratégiáig (Szerk.: Bajmócy Zoltán – Elekes Zoltán), SZTE Gazdaságtudományi Kar Közleményei, JATEPress, Szeged., 2013., 270-281.
3. Blutman László – Görög Márta:
Alapvető alanyi jogi pozíciók a Polgári Törvénykönyvben (2013)
In: Jogtudományi Közlöny 2013. június., 273-285.
4. A magánszféra védelmezése a magyar magánjogi kodifikációs jogalkotásban
In: 90 éves a szegedi jogászképzés, Szeged, 2013.
5. Die grundlegenden Rechtsinstrumente des Know-how-Transfers
In: Часопис Київський університет права НАН України, 2012/2., 386-389.
6. Régi-új kihívások a személyiségi, személyhez fűződő jogi védelem előtt
In: Javítandó s jobbítható elemek a Ptk. kodifikációjában (szerk.: Gondosné Pusztahelyi Réka, Juhász Ágnes), Novotni Alapítvány, Miskolc, 2012., 47-58.
7. Az immateriális elégtétel újabb jelenségei mint a személyhez fűződő jogok dinamikájának „mércei”
In: Európai jogi kultúra. Megújulás és hagyomány a magyar civilisztikában (szerk.: Fuglinszky Ádám, Klára Annamária), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012., 289-297.
8. Jogi személy személyi értéke
In: Jogtudományi Közlöny, 2011. november, 569-574.
9. Gondolatok a merchandising jelentéstartalmához, egyes típusaihoz
In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, 2011. 6. (116.) évfolyam 3. szám, 19-30.

Hivatkozásként:

Karsai Krisztina: Fogyasztóvédelem és büntetőjog, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011., 197. oldal **329. lábjegyzetében**

Strihó Krisztina: A merchandising szerződés, Doktori Értekezés, 2011, **178. lábjegyzetben; 237. lábjegyzetben.**

Gál István: A merchandising jövője: a védjegyjogi merchandising In: Jogász Doktoranduszok II. Pécsi Találkozója Tanulmánykötet. Szerk.: Bencsik András, Fülöp Péter. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskola. Pécs, 2012 (ISBN: 978-963-642-490-9), 134. o., **3. lábjegyzet**; 135. o., **4. lábjegyzet**; 135. o., **5. lábjegyzet**

Gál István: A védjegy másodlagos felhasználása, Acta Conventus de Iure Civili Tomus XI, Lectum Kiadó, Szeged 2009; 176. o.; **43. lábjegyzet**

10. Antigoné, a személyiségi jog keresztmetszetében
In.: Jog és irodalom, Recht und Literatur – Droit et Litterature (szerk.: Varga Norbert), Szegedi Egyetemi Kiadó, Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged, 2011. 69-79.

11. A hibás fogyasztási cikk kicserélése az európai magánjogban
Dr. Görög Márta, Dr. Kaufmann-Mohi Emese, In: Gazdaság és Jog, XVIII. évfolyam, 9-10. szám, 23-32.

Hivatkozásként:

Papp Tekla: Fogyasztó-e az utas in: Magyar Jog, 2011. 10. szám 616. oldal, **12. Lábjegyzet, 16. lábjegyzet**

Papp Tekla: A távollévő között kötött szerződés In: Jenovai Petra-Papp Tekla-Strihó Krisztina-Szeghő Ágnes: Atipikus szerződések, Lectum Kiadó, Szeged, 2011. 68. oldal **245. lábjegyzetében;** 67. oldal **241. lábjegyzetében.**

Felhasznált irodalomként:

Karsai Krisztina: Fogyasztóvédelem és büntetőjog, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011., **267. oldal**

12. A személyhez fűződő jogok védelmét deklaráló generálklauzula
In.: Merre tart a magyar civilisztikai jogalkotás a XXI. század elején? Tanulmánykötet. Szerk.: Csöndes Mónika, Nemessányi Zoltán, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2010. 119-127.

13. A személyiségi jogok fejlődése az Mtj tükrében
In: Jogtudományi Közlöny, 2009. LXIV. Különszám, 5-11.

14. Néhány gondolat a merchandising jogviszonyról
In: European Law Education and Science: Student's View, Uzhorod, 2009., 73-77.

15. A hozzátartozói nem vagyoni kártérítési igény.
In: Kihívások és lehetőségek napjaink magánjogában. Tanulmánykötet. Szerk. Szikora Veronika (Lektorok: Csécsy György és Kecskés László), Center Print Nyomda, Debrecen 2009., 183-196.

16. A kegyelet és a sérelemdíj viszonya
In: Tanulmányok Szilbereky Jenő 90. születésnapja tiszteletére, Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, Szeged, 2008., 59-67.

17. Immaterieller Schadenersatz oder Schmerzensgeld? Schadenersatz in der Neukodifikation des ungarischen Zivilgesetzbuches
In: Legal Transitions, Development of Law in Formerly Socialist States and the Challenges of the European Union, Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, Szeged, 2007., 297-303.

18. Posthumus személyiségi értékek védelme
In: Magánjogot oktató fiatalok első találkozója és konferenciája konferenciakötet, Acta Conventus de Iure Civili Tomus VII., 2007., 261-270.

19. A nem vagyoni kártérítés összege
In: Besenyei Lajos Emlékkönyv, Acta Universitatis Szeged, Acta Juridica et Politica, Tomus LXIXI. Fasciculus 1-48., 2007. 203-217.

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

20. A nem vagyoni kártérítés kiterjesztése a személyiségi jog megsértésének eseteire
Acta Universitatis Szegediensis Acta Juridica et Politica Tomus 2006.

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

21. Schadenersatz für immaterielle Schäden – Die Neukodifikation des BGB in Ungarn unter Bezugnahme auf die deutsche Regelung
Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, 2006., 69-73.

22. Az osztrák nem vagyoni kártérítés alapjai
Acta Universitatis Szegediensis Acta Juridica et Politica. Tomus 67. Fasc. 8. 2005., 26.

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

23. Az elhunyt szerzőhöz kapcsolódó (személyhez fűződő) szerzői jogról
In: Polgári Jogi Kodifikáció
2005. VII. évfolyam 4-5. szám, 38-42.

Felhasznált irodalomként:

A szerzői jogi törvény magyarázata (szerk.: Gyertyánfy Péter) Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2006., **716.**

24. A kegyeleti jog gyakorlásának jogosultjairól és az érvényesíthetőség időbeli korlátjairól

In: Polgári Jogi Kodifikáció

2005. VII. évfolyam 2. szám, 15-20.

25. Egyetemes eszmei kártérítési alapok

In: Jogtudományi Közlöny

2004/5. szám, 191-199.

Hivatkozásként:

Vékás Lajos: Sérelemdíj - fájdalomdíj: gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében, Magyar Jog, 2005/4. 193-207.; **63. lábjegyzetben**

Vékás Lajos: Sérelemdíj-fájdalomdíj. Gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében; in: Vékás Lajos: Parerga – dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008., 157., **63. lábjegyzetben**

Mátyás Melinda: A nem vagyoni kártérítés elméleti alapjai, Debreceni Jogi Műhely, **26. lábjegyzetben**

Vékás Lajos: Az új Polgári Törvénykönyvről, Jogtudományi Közlöny, 2013. május, 233. o. **29. lábjegyzetben**

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

26. Az ártatlanság kora

In: Kontroll

2003. 1. szám, 128-134.

Hivatkozásként:

Dr. Hack Péter: Az igazságszolgáltatás kudarcai, Vizsgálatok és megoldások az angolszász jogrendszerben www.mbjt.hu Magyar Büntetőjogi Tarsasag, **3. lábjegyzetben**

Hack Peter: A büntető igazságszolgáltatás szervezete; függetlenség, számonkérhetőség és a büntetőeljárás rendje, Doktori értekezés, Budapest 2007., **15. lábjegyzetben**

Hack Péter: Az igazságszolgáltatás kudarcai – Vizsgálatok és megoldások az angolszász jogrendszerben, Élet és Irodalom, 2007. május. 4., 18. szám., **2. lábjegyzetben**

27. Összehasonlító utazási jog a német, a svájci és a magyar utazási jog tükrében
Acta Universitatis Szegediensis Acta Juridica et Politica Tomus LXII. Fasc. 6. Szeged 2002.

Hivatkozásként:

Zoványi Nikolett: Az utazási szerződés és a polgári jogi alapelvek kapcsolata a bírói gyakorlatban; Glossa Iuridica – II. évfolyam 1. szám • www.glossaiuridica.hu, **4. lábjegyzetben**

Papp Tekla: Fogyasztó-e az utas in: Magyar Jog, 2011. 10. szám 617. oldal, **30. lábjegyzetben**

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Idegenforgalom, utazási és utazásközvetítő szerződések In: Magyar fogyasztóvédelmi magánjog – európai kitekintéssel (szerk.: Szikora Veronika), Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesülete, Debrecen, 2010., **126. o.**

28. Az általános személyiségi jog posthumus védelme a német joggyakorlatban
In: Európai Jog, 2002. július, 22-27.

Hivatkozásként:

Vékás Lajos: Sérelemdíj - fájdalomdíj: gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében, Magyar Jog, 2005/4. 193-207.; **15. lábjegyzetben**

Vékás Lajos: Sérelemdíj-fájdalomdíj. Gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében; in: Vékás Lajos: Parerga – dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008., 144., **15. lábjegyzetben**

29. Fájdalomdíj nem vagyoni kárpótlásként az ABGB-ben
In: Magyar Jog
2002. márciusi szám, 164-170.

Hivatkozásként:

Vékás Lajos: Sérelemdíj - fájdalomdíj: gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében, Magyar Jog, 2005/4. 193-207. **13. lábjegyzetben**

Vékás Lajos: Sérelemdíj-fájdalomdíj. Gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében; in: Vékás Lajos: Parerga – dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008., 144., **13. lábjegyzetben**

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

30. Az általános személyiségi jog megsértésének fájdalomdíjjal való orvoslása

In: Jogelméleti Szemle
2002./3. szám

Hivatkozásként:

Boytha György: A személyiségi jogok megsértésének vagyoni szankcionálása, Polgári Jogi Kodifikáció, 2003. V. évf. 1. szám, **5. lábjegyzetben**

Felhasznált irodalomként:

Béký Ágnes Enikő: A személyiségvédelem aktuális kérdései, Debreceni Jogi Műhely - (www.extra.hu/jesz/2002.-3.html)

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

31. Bevezetés a német konszernjogba

Acta Universitatis Szegediensis Acta Juridica et Politica
2001.

32. A közös végrendelet szabályozási modellje a német és osztrák jogban.

In: Collega
2001. évi 6., 27-31.

33. A fájdalomdíj mértékét befolyásoló körülmények összehasonlító elemzése a német joggyakorlat előtérbe helyezésével

In: Jogelméleti Szemle
2001/4. szám

Hivatkozásként:

Vékás Lajos: Sérelemdíj - fájdalomdíj: gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében, Magyar Jog, 2005/4. 193-207., **6. lábjegyzetben**

Vékás Lajos: Sérelemdíj-fájdalomdíj. Gondolatok az új Ptk. reformjavaslatáról a német jog újabb fejleményei tükrében; in: Vékás Lajos: Parerga – dolgozatok az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez; HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008. 143., **6. lábjegyzetben**

Felhasznált irodalomként:

Fézer Tamás: Az erkölcsi károk megtérítése de lege lata és de lege ferenda (PhD értekezés)

Fézer Tamás: A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011.

34. A digitális ellenjegyzésről általában – a német szabályozási modell alapjai.

In: Ügyvédek Lapja

2001/4. szám, 49-53.

35. Alakszerűségi követelmények az osztrák öröklési-végrendeleti jogban.

In: Collega

2001. májusi szám, 32-36.

36. Francia konszernjogi alapok.

In: Céghírnök

2001. május, 5. szám, 7-10.

Cikk:

Fuglinszky Ádám, Görög Márta, Nemessányi Zoltán

Beszámoló a magánjogot oktató fiatal jogászok első és második országos konferenciájáról

In: Európai Jog, 2008/5. szám, 40-41.

Felsőoktatási jegyzet:

1. Jogi ismeretek az SZTE GTK távoktatási képzésében résztvevők számára, Jog II., 2013., Szeged
Elektronikus jegyzet

2. Jogi ismeretek az SZTE GTK távoktatási képzésében résztvevők számára, Jog I., 2012., Szeged
Elektronikus jegyzet

3. Farkas Csaba - Görög Márta
Öröklési jogi példatár
JATE-Press Könyvkiadó
2004.

Felsőoktatási oktatási segédanyag:

1. Gellén Klára – Görög Márta
Polgári jogi fogalomtár - Kötelmi jog, általános rész (e-tananyag) CompLex Kiadó
2013.

2. Gellén Klára – Görög Márta
Polgári jogi fogalomtár - Öröklési jog, szellemi alkotások joga (e-tananyag)
CompLex Kiadó
2013.

Könyvszerkesztés:

Magánjogot oktató fiatalok első találkozója és konferenciája konferenciakötet
In: Acta Conventus de Iure Civili Tomus VII., 2007.

Egyéb:

A 1581-1921-2000-2010: 10 éves az integrált Szegedi Tudományegyetem c. könyv
szerzőtársa Szegedi Tudományegyetem, Szeged, 2010. 47 p.

Szerkesztőbizottság által megjelentetésre elfogadva:**Magyar kiadványban:**

1. Kereskedelmi név védelme
In: Védjegyjogi kommentár, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest
2013.
2. Wissen wir wie? – Begriffsmerkmale des Know-how c. tanulmány
3. Gondolatok az egyes közszereplői személyiség-megnyilvánulásokhoz c.
tanulmány
4. A bírósági ítéletek anonimizálásának gyakorlata a német és osztrák bírói
fórumokon c. tanulmány

Külföldi kiadványban:

5. Grundriss des ungarischen Persönlichkeitsrechts c. tanulmány

Kéziratban lévő tanulmány:

A becsület sérelmén innen és túl – A becsület polgári jogi védelmének kontúrjai